

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝΓΡΑΦΕΙΑ
ΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Η ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίον καὶ Ι. Μ. Λαμβέργη, διευθύνοντες.

Ο ΕΞΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ἐὰν ἔνεκα τοῦ χαλεποῦ τῶν περιστάσεων δὲν ἐ-
λάθῃ δυνατόν νὰ συναποτελέσῃσιν τὴν Ἐθνοσυνέλευ-
σιν ἀντιπρόσωποι ὁλοκληροῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἂν οἱ
ἐλπίσῃσιν, καὶ αἱ τῶν ἀποικιῶν κοινότητες καὶ οἱ ἐν
ἀσπορᾷ ἀδελφοὶ δὲν θὰ συμμετάσχῃσιν διὰ τῆς γνώ-
σεως τῶν εἰς τὴν ἀναθεμελιώσιν οἰκοδομήματος, τὸ
τοιοῦν οὔτε ἔπαυσαν, οὔτε θὰ παύσῃσιν ποτὲ διὰ πά-
σης θυσίας νὰ ὑπερασπίζῃσιν καὶ ὑποστηρίξῃσιν καὶ κο-
μῶσιν καὶ ἀφοῦ εἶναι πεπρωμένον ἀκόμη εἰς χωριστὰς
ἐθνοσυνελεύσεις νὰ συνέρχεται τὸ Γένος ἐν Κρήτῃ
ἡθές, ἐν Κωνσταντινουπόλει αὖριον καὶ ἐν Ἀθήναις
ἐπὶ μικρὸν, — ἄξιός ἐστιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μνήμης
ἔσθ' ἂν νὰ θεωρηθῇ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἀναδειχθεὶς ἀ-
ληθῆς λαὸς Μητροπόλεως διὰ τῶν λευκῶν ψήφων, δι-
ὃν ἐτίμησε τοὺς ἐκ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ προταθέντας.

Ἀγαθώτατοι οἰωνοὶ μετὰ περιπαθῶν ἐλπίδων συμ-
μῆλόντες εἰς τὴν εὐγενεστάτην υἱοθεσίαν τῶν τοιού-
των ὑποψηφιοτήτων. Ὁ ἀρχαῖος περιλάλητος δῆμος
ἐκτίσεται καὶ ἀνέξῃ ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας εἰς ἐκείνους, οὓς
τόκομματικὸν παρελθὼν ἂν δὲν ἀπεκάλεϊ βεροντιανούς.
Βεβαίως θὰ ὑπεδέχετο μετ' ἀδιαφορίας ἢ ἐκπλήξεως.

Κηρύξαντες καὶ ὑποστηρίζαντες ἄλλοτε ὅτι οὐχὶ
τὰς θυσίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἔξω Ἑλ-
ληνισμοῦ ὀφείλομεν οἱ ἐν τῇ Ἑλευθέρᾳ Ἑλλάδι καὶ
νὰ ἐπιδιώκωμεν καὶ ν' ἀπεκδεχώμεθα, ἀσμένως σῆ-
μερον ἐξαίρωμεν τὴν εἰς τοῦτο τείνουσαν ἀθηναϊκὴν
πρωτοβουλίαν, τὴν διὰ τόσον ἀγαστῆς ἐπιτυχίας στε-
φθεῖσαν. Καὶ ἐξαίρωμεν καὶ προτείνομεν αὐτὴν ὡς
παράδειγμα ζηλευτόν, ἄξιον γενικωτέρας μιμήσεως.
Διότι δὲν σφυρηλατεῖ μόνον ἄθραυστον τὴν ἄλυσον
τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ συνεκτικότητος. Διότι
δὲν γενικεύει μόνον ἀσθεστον τὸ πανελλήνιον, ἐνδιαφέ-
ρον περὶ τῆς πολιτείας ἐνὸς τμήματος τῆς Πατρίδος,
μικροῦ μὲν κατ' ἑκτασιν ἀλλὰ τὴν κινδυνωδεστέραν
ἐντεταλμένου τῶν ἀποστολῶν. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς διότι
εἰς μὲν τοὺς ξένους παρουσιάζει τὴν Ἑλλάδα ὅποια
πράγματι εἶναι, κέντρον δηλονότι ἀσυνδέτου μὲν ἔτι καὶ
ἀορίστου πλὴν μεγάλης δυνάμεως, εἰς δὲ τοὺς διοι-
κοῦντας αὐτὴν δύναται νὰ παράσῃ οὐχὶ μόνον ὕλικὰς
δωρεὰς καὶ πλατωνικὰς διαχύσεις, ἀλλὰ καὶ ἀνδρας πε-
ρινουστάτους, ἱκανοὺς νὰ παρέχῃσιν καὶ φῶτα καὶ πεῖραν
πρὸς τελεσφοροτέραν τοῦ ἐθνικοῦ σκάφους κατεύθυνσιν.

Ἐντονώτερον ἐπαναλαμβάνομεν ἤδη τὸ παλαιὸν
ἡμῶν κήρυγμα μετὰ τὴν εὐτυχὴ ταύτην τῆς ἀπαρχῆς
ἐπίσπεψιν. Καὶ ὡς θεμελιώδη βάσιν προαγωγῆς τῆς
ἐθνικῆς ὑποθέσεως κηρύττοντες τὴν ἰδέαν «ὅπως ἐν
ἐκάστῳ νομῷ τοῦ Κράτους υἱοθετῆται τοῦ λοιποῦ ἢ
ὑποψηφιοτήτος ἐνὸς τμήματος τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ»,
ἐπικαλούμεθα πρὸς αἰσίαν αὐτῆς πραγμάτων τὴν ἀ-
ρωγὴν τῶν ὁμοφρόνων.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ ἐνδεκάτη.

(Ματθ. ιη' 23—35).

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ὡμοιωθῇ
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἄνθρωπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέ-
λησε συναρᾶν λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξα-
μένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσπνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφεί-
λέτης μυρίων ταλάντων¹. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀπο-
δοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶτῃν καὶ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε,
καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ δούλος προσεκύνη αὐτῷ
λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοὶ
ἀποδώσω. εὐσπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεί-
νου ἀπέλυσεν² αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν³ αὐτῷ.
ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδού-
λων αὐτοῦ, ὃς ὀφείλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρα-
τήσας αὐτὸν ἐπνιγε, λέγων· ἀπόδος μοι εἴτι ὀφείλεις.
πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ
παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ
πάντα ἀποδώσω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἠθέλεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν
ἐβάλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλό-
μενον. ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα,
ἐλυπήθησαν σφόδρα καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυ-
ρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. τότε προσκαλεσάμενος
αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ δοῦλε πονηρέ, πᾶ-
σαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκάν σοι, ἐπεὶ παρεκάλε-
σάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου,
ὥς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ
παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν
τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπου-
ράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν⁴ τὰ παραπτώματα
αὐτῶν.

Σημειώσεις.

- 1) Ὡμοιωθῇ = διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ἐγένετο ὁμοία.
- 2) Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν = ἡ Ἐκκλησία ἢ ἡ στρα-
τευομένη καὶ ἡ θριαμβεύουσα. 3) Μυρίων ταλάντων.
Ἔννοε πολλῶν. 4) Ἀπέλυσεν αὐτὸν = κατέστησεν αὐτὸν
ἀπὸ δούλου ἐλεύθερον. 5) Ἀφῆκεν = ἐχάρισεν. 6) Ἐπνι-
γε = ἐστενοχώρει ποικιλοτρόπως πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ὀφειλῆς. 7)
Ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν = οὐχὶ δηλαδὴ, μόνον ἀπὸ τοῦ
στόματος ὑμῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους Α'. ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου θ' 2—12.

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος εἰς τὸ δέκατον ὄγδον κε-
φάλαιον τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ εὐαγγελίου, ὅπου ὁ καθεὶς ἐκόλα
διακρίνει μίαν λαμπρὰν περικοπὴν ἐκ τῆς ὅλης διδασκα-
λίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρει καὶ τοὺς λόγους τοῦ Σω-
τῆρος περὶ τοῦ σκανδαλοποιῦ, περὶ ἐκείνου δηλαδὴ τοῦ
ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος ἔργον ἔχει νὰ δημιουργῇ σκάνδαλα. Τί

αὐστηρὰ τιμωρία ποῦ περιμένει τὸν τοιοῦτον κατὰ τὰ ἐκεῖ ἀναφερόμενα! Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων λέγει ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτὴς μας καὶ χωρὶς νὰ μεσολαβήσουν ἄλλοι πολλοὶ λόγοι του προσθέτει εἰς τὰ προλεχθέντα ὁ μέλλων κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν τὰ φοβερά ἐκείνη γνωστά λόγια: οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀποδίδων σημασίαν μεγάλην εἰς τὴν γένεσιν τοῦ σκανδάλου συνιστᾷ τὴν ἀποφυγὴν αὐτοῦ, τὰς δὲ περὶ τούτου συμβουλὰς καὶ ιδέας του οὗτος ἀναπτύσσει καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὴν ἐνῶ ἀποστολικὴν ἐκ τῆς Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς αὐτοῦ περιχοπὴν.

Οἱ κόποι τοῦ ἀποστόλου Παύλου, αἱ κακουχίαι, αἱ στερήσεις, οἱ διωγμοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ τόσα ἄλλα πολλὰ καὶ ἀναριθμητὰ δεινοπαθήματα αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὑπεραρκοῦν διὰ νὰ μαρτυρήσουν τὸ ἀποστολικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα. Δὲν ἔχει αὐτὸς ἀνάγκη νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὰ, ἵνα ἀποστομώσῃ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἀπὸ συμφέρον νὰ διαδοθῇ ἡ αἰρετικὴ καὶ διαβολικὴ των διδασκαλία ἐκλήρυτον τὴν πλάνην ὡς ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀλήθειαν παρίστανον ὡς ψεῦδος. "Οὐχί, φθάνει οἱ Κορινθιοὶ ν' ἀναλογισθῶσιν ὅσα ὑπὲρ αὐτῶν καὶ μόνων ἔπραξεν ὁ Παῦλος καὶ τοῦτο ἀρκεῖ, ἵνα πείσῃ αὐτούς, ὅτι οὗτος ἦτο ἀπόστολος. Πρὸς τοὺς αὐθάδεις καὶ ἀσεβεῖς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θὰ εἶχον τὴν τόλμην νὰ ἀρνηθῶν τὸ ἀποστολικὸν του ἀξίωμα ὁ Παῦλος θ' ἀφήσῃ τοὺς Κορινθίους νὰ ὁμιλήσουν, ὅπως ὑποστηρίζουν αὐτόν. Ἀλλ' ἀφοῦ οὕτως ἔχει τὸ πρῶμα, ἀφοῦ ὁ Παῦλος εἶνε ἀληθὴς ἀπόστολος, δικαιοῦται λοιπὸν αὐτὸς ν' ἀπειτῇ παρ' ἐκείνων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων μὲ πολλὴν ζῆλον εἰργάσθη, ὅπως φέρῃ αὐτούς εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, τὰ μέσα τῆς σωματικῆς συντηρήσεως καὶ διατροφῆς αὐτοῦ. Ἐμπορεῖ συγχρόνως καὶ αὐτὸς, ὅπως καὶ ἄλλοι ἀπόστολοι καὶ οἱ θεωρούμενοι ἀδελφοὶ καὶ συγγενεῖς τοῦ Κυρίου καὶ ὁ Κηρὶς νὰ μὴ ἀναλκάζωσιν μόνος τοὺς κόπους τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος καὶ ἡμπορεῖ νὰ συνοδεύηται ὑπὸ γυναικὸς δυναμένης ν' ἀνακουφίξῃ καὶ παρηγορῇ αὐτὸν εἰς τὰς θλίψεις του. Δὲν εἶναι βέβαια ὑποχρεωμένος οὔτε αὐτὸς οὔτε ὁ Βαρνάβας κοντὰ εἰς τὰς τῶν φροντίδας τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου θρησκευτικοῦ ἔργου του νὰ ἐξοδεύῃ πολὺ τιμὸν χρόνον διὰ ταπεινὰς ἐργασίας πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ καθημερινοῦ. Ἡ ὁρθὴ σκέψις αὐτὸ διδάσκει. Διότι ἀληθῶς, ὅπως πολλὰς θλίψεις καὶ θυσίας καὶ δὲν ὑποβάλλεται εἰς πολλοὺς κινδύνους μὲ ἰδικὰ του σιτηρέσια καὶ ζωτροφίας, καὶ ἐκοπίας δι' αὐτό, ἅμα ἦλθεν αὐτὸ εἰς καιρὸν νὰ δώσῃ καρπὸν δὲν ἀπεκλείσθη ἀπὸ τοῦ δικαιοῦματος τοῦ νὰ φάγῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ αὐτῶν. ὅπως τέλος κανεὶς δὲν βόσκει καὶ δὲν ὠφελεῖται, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ κηρὺς τοῦ εὐαγγελίου, ὁ τῆς τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ ἀληθινοῦ βασιλέως, ὁ ἐργάτης τοῦ ποιμνίου τοῦ Κυρίου καὶ προωρισμένος νὰ ὁδηγῇ ἀδικον, ἀλλὰ καὶ ἀσυμβιβαστον πρὸς τὴν ὁρθὴν σκέψιν εἶναι τῶν ὕλικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν, ὅπως καὶ περὶ τῆς θεραπείας τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ προσορισμῶς, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ κατωτέρα βροῦθαι ἀπὸ μέρους τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετούμενων νὰ ὑπαγορεύει εἰς τὸν καθένα ὁ ὁρθὸς λόγος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἄγραφος τοῦ Θεοῦ νόμος, τὸ ἐπιβάλλει καὶ ἡ ἔγγραφος τοῦ Θεοῦ προσταγή, ἡ ὁποία ἐφανερῶς εἰς τὸν Ἰσραὴλ. Εἰς τὸ

Δευτερονόμιον, τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο βιβλίον, τὸ ὁποῖον συντάξας ὁ Μωϋσῆς, ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἵνα ἐμποδίσουν εἰς τὸ στόμα τοῦ βωδίου, καθ' ἣν στιγμὴν ἀλυνῶνται. Αὕτῃ ἡ ἀπαγόρευσις ἔχει μεγάλην σημασίαν. Διότι τὸν διὰ τὰ βώδια, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἦδυνε φροντίσῃ ὁ Θεὸς τόσον, ὥστε νὰ θέσῃ περὶ αὐτῶν καίτερον νόμον, ὅσον διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐρεῖ διδασκῇ ἐκ τούτου ὅτι, ἀφοῦ τὰ ζῶα καθ' ἣν στιγμὴν γάζονται ἔχουν δικαίωμα νὰ τρέφονται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, πολὺ περισσότερον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος προετοιμάζει τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελίου, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἡθικὸν καρπὸν τῶν ἔργων αὐτοῦ φθαπμένον καὶ ἔχει μέσα του διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο δικαιοῦται τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν. Διότι λοιπὸν, διόλου μέγα πρᾶγμα δὲν εἶναι τὸ νὰ ἀπολαύσιν οἱ ἀπόστολοι τὰ χρήσιμα πρὸς σωματικὴν αὐτῶν τήρησιν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐγνώρισαν τὴν εὐαγγελίαν ἀλήθειαν καὶ ἐνεκοιμήθησαν αὐτὴν μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὰς προσπάθειάς καὶ τοὺς κόπους τῶν ἀποστόλων τοῦτο μάλιστα εἶναι δίκαιον, ἀφοῦ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ οἱ ψευδαπόστολοι καὶ ψευδοδιδάσκαλοι, οἱ ἀπατῶντες ὡς δούλους μεταχειρίζονται τοὺς πιστούς. Ὁ ἀπὸ τοῦναντίον, ὅταν εἶναι ἀπληλαγμένους ἀπὸ τὴν φροντίδα τῶν ἐκτελεστικῶν τῆς σαρκὸς καὶ τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν λυτῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν δύναται ὠφελιμώτερος νὰ εἶναι τὴν πλουσιωτέραν καὶ τακτικωτέραν ἡθικὴν του διδασκαλίαν. Λοιπὸν δικαίαν, λοιπὸν ὁσια καὶ ἀκατάκριτος εἶναι τοὺς ἀποστόλους μὴ ταυτῇ ἀπαίτησις. Ἀλλ' ὁ ἀπὸ τοῦ λαοῦ λαμβάνων ὑπ' ὅψιν τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ νὰ γεννηθῇ δαλὸν ἐκ μιᾶς τοιαύτης ἀπαιτήσεως του, ὅπως καὶ διὰ τοῦ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σκεφθῶν αὐτὰ, προτιμᾷ τὴν στέρησιν καὶ τὴν στενοχωρίαν, τὴν νατὸν περιορισμὸν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξοικονομῶσιν τῶν κυριωτάτων ἐξ αὐτῶν δι' ἰδικῆς του προσοχῆς ἐργασίας ἀρκεῖ, ὅτι τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν ἀσκάνδαλόν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου ἐξακολούθησιν.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΔΗΜΟΣ

Σήμερα 'ν' Δῆμό μ' πασκαλιά, σήμερα 'ν' πανηγύρι.
Τὰ παλληκάρια στὸ χορὸ, τ' ἀγόρια στὸ σημάδι.
Καὶ σὺ μέσα στὰ Γάννινα στὴν πόρτα τοῦ Βαζύρη.
Στὴν ἄλυσσιν, στὸ κούτσουρο, στὸ ἔρμι τὸ τουμοῦκι.
"Ὅλος ὁ κόσμος τοῦλεγαν καὶ τοῦρκοι καὶ Ρωμαῖοι.
—Μπρὲ Δῆμο κίτσε φρόνιμα, νάχης τ' ἀρματοῦλῃκι.
—Νάττε καλά μωρὲς παιδιὰ, ποῦ μὲ ψυχοπονίσττε,
Σ' πολλὰτῃ στὴν ἀγάπῃ σας καὶ στὴν καλὴ σας γνώμη.
Νὰ δώσ' ὁ Θεὸς κ' ἡ Παναγιά κι' ὁ ἀφέντης "Αἰ Γεώργι.
Νὰ γιάγῃ τὸ γεράκι μου, νὰ ζῶσω τὸ σπαθί μου!
Κι' ὅταν γυρίσ' ἡ ἀνοιξί κ' ἔρθῃ τὸ καλοκαίρι,
"Ὅπου φουρντῶνουν τὰ κλαδιά κα' κλειοῦν τὰ μονοπάτια.
"Αἶντε τουφέκι μου γερὸ καὶ σὺ βαρὺ σπαθί μου,
Θὰ ματατάρω τὰ βουνά, ψηλά τὰ κορφοβούνια.
Κ' ἂν μεταφύσω πρόβατα κι' ἂν μεταφύω κριάρι,
Θὰ κίμω μάναϊς δίχως γούς, νυφάδες δίχως ἀντραῖς.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΑΙ

[Ἐκ τῆς πολιτικῆς διαθήκης τοῦ Ἐπαμ. Δεληγιώργη]
Κυρίως ἡ Ἑλλὰς ἔπρεπε νὰ καταγίνεται εἰς ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, διότι ἀληθῶς μᾶς κατέπνιξεν ἡ βαρβαρότης τοῦ γείτονος.

Ἐσωτερικῶς μάλιστα δὲν βλέπω πῶς ἡδύνατο νὰ

τάδιον ἢ πολιτικὴ. Ἐθνὸς ἐατερημένον πολιτικῆς ἱστορίας ὡς ἀρτιγέννητον καὶ οὐδὲν ἄλλο φρόνημα φέρον εἰ μὴ ἴσιν καὶ πατρίδα θαυμάζω πῶς κατάρθρωσαν νὰ τὸ κατατήσουν τόσον ἐμπαθές.

Ἵπῃρχεν Ἑλλῆν μετὰ τὸν ἀγῶνα μισῶν τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς θεσμούς της καὶ τὰ ἀγαθὰ της; Ἵπῃρχεν Ἑλλῆν ζῆλὸν τὴν βαρβαρότητα, τὴν τυραννίαν, τὴν ἀπαιδευσίαν καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν πρεσβεύων;

Καὶ μόλα ταῦτα ὅλη ἡ Κυβερνητικὴ ἐνέργεια περιωρίσθη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν, ἐνῶ ἡ Ἑλλὰς ἐσωτερικῶς πολιτικῆς ἀνάγκης δὲν εἶχεν, ἀλλὰ μόνον διοικήσεως ἐσωτερικῆς. Ὅλος τὸ ἐναντίον συνέβη· ὅπου δ' ἐξετυλίσσετο ἡ πλοῦτο καὶ ἀπερρόφα τὸν τόπον ἢ Πολιτικὴ, τόσον περιτέλλετο, ἡμελεῖτο καὶ ὀλοτελῶς ἐθυσιάζετο ἡ διοίκησις· ἐν ὑπάρχει μάλιστα θυσία, εἰς ἣν ἡ διοίκησις δὲν ὑπεβλήθη ἕξιν τῆς Πολιτικῆς. Παντὸς εἶδους ἐκλογαὶ προσηνέχθησαν ὡς εἰς αὐτήν. Αἱ κοινὰί πρόσδοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας τῆς δημοσίας ὑπουργήματα κατέστησαν βραβεῖά της· τὴ ἡ ληστεία ἐγένετο ταμεῖόν της.

Ἀλλὰ τὸ λυπηρότερον, τὸ δλεθριώτερον πάντων εἶναι, ὅτι πολιτικὴ ἀπήνησε θυσίας ἀνωτέρας τῶν ἀναγκῶν της. Ἐρημέλησε τὰς λοιπὰς φροντίδας καὶ ὥσκει δὲν ἦτο πολιτικῆς ἐθνους ζῶντος, ἀθενοῦς, προωρισμένου εἰς μεγάλα εὐρισκομένου ἐν τῇ μέσῳ τῶν πλεόν ταπεινῶν, περιέβησε τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις καὶ ὅχι μόνον ποτὲ δὲν ἔρριψε ἔμμημα ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ κατεδίωξε καὶ ὡς ἀποτρόπαιον ὡσεπᾷθησε νὰ πνίξῃ πᾶσαν ιδέαν ἐνθυμίζουσιν τὰ καθήκοντα τοῦ ἔθνους πρὸς ἑαυτό.

Αὐτὸ εἶναι δυστύχημα ἀνεπανόρθωτον, ἀφοῦ ὁ χρόνος εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανακάμψῃ. Εἶναι ὅμως ἐγκλημα νὰ ἐρησιωπῇ. Εἶναι ἐγκλημα νὰ υἱοθετηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἔθνους μύρια ἔργα, αἱ ἀπειροὶ πράξεις, αἵτινες τὸ προεκάλεσαν καὶ τὸ ἔρριψαν κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ναί, τὸ ἔθνος ποτὲ δὲν ἠπάσθη, ποτὲ δὲν υἱοθέτησε, ἐνεκοιμήθη ποτὲ τὴν πολιτικὴν αὐτήν. Ἡ πολιτικὴ τὴ ὑπεστηρίχθη ἀπὸ πρόσωπον, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα δὲν καὶ τὸ ἔθνος, καθὼς οὐδὲ μυριάδας ἰχθύων δὲν εἶναι τὸ καίλειον τοῦ Ποσειδῶνος. Ποτὲ ἡ πολιτικὴ αὕτη δὲν ἔσχε μμᾶχον τὴν κοινὴν γνώμην. Αὕτῃ ὡς ἀκούμητος κέρβερος ἦν κατέκτεινεν ἀκαταπαύστως καὶ νυχθημερόν, τὴν ἡλεγχῃ, ἦν ἐκάκιζε, τὴν ἐμυκτῆριζεν. Ἡ κοινὴ γνώμη ἀκαταπαύστως αὐτὸν ἡκολούθησε τὸν δρόμον, ὅδον ἐθνικὴν, ὅδον ἱερὰν, ἦν ὁποῖον εὐχόμεαι ποτὲ νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ, τῆς ὁποίας ἐβασίς εἶμαι ὅτι δὲν θὰ παρεκτραπῇ ποτὲ, ἐφ' ὅσον μένει ἡ Ἑλλῆν ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς χώρας, εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ὀλιτισμοῦ καὶ τῆς Ἑλευθερίας. Ὁ τύπος τῆς Ἑλλάδος ἔκαθεν κατεδίωξε τὴν πολιτικὴν αὐτήν. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἦν κοινῆς γνώμης βοηθούμενον ἀπὸ τὰς ζωφράς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐνόπλους αὐτῆς διαμαρτυρήσεις, διετῆρσε τὴν ἀθεόλητα τοῦ ἔθνους καὶ ἔσωσε τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ κανεὶς οὔτε δὲν δύναται νὰ κατακρίνῃ αὐτό, ὅτι εἶναι ἀνάξιον πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας.

Η ΓΥΝΗ ΕΝ ΤΩ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜῳ.

Α'

Η ΙΣΟΤΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ περὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς πατὴρς πάντων ἀνθρώπων, συνεπήγετο τὴν ἀδελφότητα αὐτῶν. ἄνθρωποι, ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρὸς εἶναι ἀδελφοὶ καὶ φέρουσι τὴν αὐτὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν. Ἡ εὐαγγε-

Δ. Σ. Μπαλάνου.

λικὴ αὕτη ἀρχὴ ἦτο τὸ πρῶτον σάλπισμα τῆς ἰσότητος τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὸ ἀληθὲς εὐαγγέλιον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ καταρτίσαν τοὺς φραγκοὺς, τοὺς χωρίζον-τας τοὺς ἀνθρώπους εἰς Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας, ἐλευθέρους καὶ δούλους, ἀνδρας καὶ γυναῖκας πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Συνέπεια τῆς κεντρικῆς ταύτης ἀρχῆς ἦτο ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία περὶ γυναικός, διὰ τῆς ὁποίας αὕτη ἐχαρακτηρίσθη ὡς ὃν ἴσης ἀνθρωπίνης ἀξίας πρὸς τὸν ἄνδρα.

Ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ἐκηρύχθη ἐν πρώτοις ἀπαρσασλεύ-τας ἡ ἀρχὴ τῆς μονογαμίας, τοῦ ἀπαρσίστου τούτου δρου πρὸς ἀληθὴ οἰκογενειακὸν βίον διὰ τῆς πολυγαμίας ἡ γυνὴ ἐξευτελίζεται, ὁ ἀνὴρ καθίσταται δεσπότης καὶ τύραννος, ἐγείρων περὶ ἐκὺτὸν διχονοίας, ζηλοτυπίας καὶ ἐριδας πᾶς δὲ ἀληθῆς δεσμός μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐκλεί-πει. Ὁ γάμος κηρύσσεται ὡς ἀμέγα μυστήριον, ἀτί-μιον, ἔχων πρότυπον τὴν σχέσιν τοῦ νυμφίου Χριστοῦ πρὸς τὴν νύμφην Ἐκκλησίαν. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀνθρωπινὴ ἐπιθυμία ἡ ἐνοῦσα τοὺς συζύγους εἰς βίου κοινωνίαν ἀλλ' εἶναι καὶ Θεοῦ θέλημα, οὕτω δὲ ὁ γάμος κηρύσσεται ὡς σύνδεσμος θεοῦ καὶ συνεπῶς ἀδιάλυτος: ἀδ οὖν ὁ Θεὸς συνεζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωρίζτω. Τοιοῦτοτρόπως ἡ γυνὴ δὲν ὑπό-κειται πλέον εἰς τὴν αὐθαίρεσίαν τοῦ συζύγου, δυναμένου ν' ἀποδιώξῃ ταύτην κατὰ βούλησιν. Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν τὰ συμβαίνοντα εἰς τὰς μὴ χριστιανικὰς κοινωνίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀκμάζει ἡ πολυγαμία καὶ ὅπου πολλὰί γυναῖκες μισοῦμεναι καὶ μισοῦσαι, ραδιουργούμεναι καὶ ραδιουργοῦσαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μερίζονται τὴν ἀγάπην ἐνὸς συζύγου ἐὰν ἀναλογισθῶμεν τὴν εὐχέρειαν μεθ' ἧς ὁ σύζυγος ὅλως ἀνατιῶς δύναται ν' ἀποπέμψῃ τὴν σύζυγόν του ἐννοοῦμεν πόσον εὐεργετικὸς ἐπέδρασεν ἐπὶ τὴν γυναῖκα τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα.

Ὁ ἀνὴρ δὲν εἶναι πλέον δεσπότης τῆς γυναικός, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις δέον νὰ λαμβάνωνται ἐκ συμφώνου, διότι οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός.

Παρ' ὅλην τὴν ἀνύψωσιν ταύτην τῆς γυναικὸς διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις εἰς τὴν Καινὴν Δια-θήκην χωρία τινα, ἀτινα, μονομερῶς ἐξεταζόμενα, ἐκ πρώ-της ὄψεως, παριστῶσι τὴν γυναῖκα ἐν ἡσσονί μοίρᾳ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται οἱ φρονούντες ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὑποτιμᾷ τὴν γυναῖκα. Τὰ χωρία ὅμως ταῦτα οὐδὲν αἰροῦσι τὴν τεθεῖσαν ἀρχὴν τῆς ἰσοτιμίας, ἀλλὰ δέον νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς καιρικὰς συνθήκας καὶ περιστάσεις.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν πρῶπει νὰ θεωρηθῇ ὡς βίαια κοι-νωνικὴ ἐπανάστασις ἐπιδιώκασα τὴν ὡς διὰ μηχανῆς ρά-βδου, ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ μεταβο-λὴν τῆς φάσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἦλθεν ὡς ἐπανάστασις νὰ ἀνατρέψῃ ἄσδην καὶ διὰ τῆς βίας τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς, ἀλλ' ὡς θρησκεία τῆς εἰρήνης ἐπε-δίωξε τὴν βεβηλὴν δι' εἰρηνικῆς δράσεως ἀναβλάσιν τῆς κοινωνίας, ἐπιδιώκων κυρίως τὴν μεταβολὴν τῶν ἀτόμων, ἵνα τούτων βελτιουμένων βελτιῶται καὶ τὸ ὅλον, διότι πᾶσα ἀπόπειρα βελτιώσεως τῶν πραγμάτων ἀνευ βελτιώ-σεως τῶν χαρακτήρων θὰ ἦτο ματαιοπονία· καὶ ἐὰν ἐνίκα πρὸς στιγμὴν θὰ κατέπιπτεν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνατροπὴ τῶν καθεστώτων δὲν ἐδραζέτο ἐπὶ ἐσωτερικῆς συναίσθησεως καὶ ἀναγκαιότητος, ἀλλ' ἐπὶ βίας καὶ ἐξωτερικῶν συνθη-κῶν, ὧν ἡ διάρκεια εἶναι πάντοτε πρόσκαιρος. Ὁ Χριστια-νισμὸς ἐπετελεῖ καὶ ἐπιτελεῖ ἐπὶ βαθμὴν τὸ ἔργον του, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐδοκῇ καὶ ἀναγνωρισθῇ οὔτε ὑπὸ μιᾶς, οὔτε ὑπὸ δέκα γενεῶν, ἀλλ' ἐν τῇ παρούσῃ αἰῶνων ὁλοκλήρῳ, διότι ἀπαιτεῖται μεγάλη ἀνάπτυξις πνεύματος καὶ ἥθους πρὸς πλήρη κατανόησιν καὶ ἐφαρμο-

γὴν τῶν Εὐαγγελικῶν ἀρχῶν. Ἐὰν ὁ Χριστιανισμὸς ἐπεζή-
τει τὴν ἀπότομον ἐπιβολὴν πασῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ διὰ μιᾶς
θὰ ἐναυάγει, τὸναντίον τὴν τελικὴν τοῦ ἐπικράτησιν καὶ
τὴν πραγματικὴν ἐπιδρασίαν τοῦ ἐπὶ τῶν ἀτόμων ὀφείλει
κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὴν ψυχολογικὴν μέθοδον, μεθ'
ἧς ἐβαίνειν.

Οὕτω περὶ γυναικὸς προκειμένου, ἐκήρυξε μὲν τὸ Εὐαγ-
γέλιον τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων, δὲν προσέ-
κρουσεν ὅμως καὶ πρὸς τὸ τότε κοινωνικὸν καθεστῶς, πρὸς
τὴν κοινὴν συνείδησιν. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ποία ἦτο, κατὰ
τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἡ θέσις τῆς γυναικὸς, εἰς ποῖον τα-
πεινὸν σημεῖον εὐρίσκετο αὕτη, θεωρουμένη ὡς δούλη τοῦ
ἀνδρός, παρ' οὗ ἡδύνατο κατὰ βούλησιν νὰ ἀποπεμφθῇ,
ὅτι τέλος ἐν Ἰουδαίᾳ ἀπεκλείετο καὶ αὐτῆς τῆς λατρείας.
Ἦτο ἡ γυνὴ τότε εἰς θέσιν αἵφνης ἀπὸ τῆς ταπεινότητος
ἐκείνης ἐν ᾗ εὐρίσκετο, νὰ καταστῇ διὰ μιᾶς ὁμότιμος καὶ
συμπάρεδρος πρὸς τὸν ἄνδρα, ἔχουσα ἴσα ὅλως πρὸς ἐκεῖνον
δικαιώματα; Βεβαίως οὐχί. Πᾶσα τοιαύτη ἀπόπειρα θὰ
ἦγεν εἰς καταστροφάς. Καθεστῶς ἐπιβληθὲν εἰς τὴν κοινω-
νίαν διὰ πράξεως αἰώνων ὁλοκλήρων δὲν ἦτο δυνατόν οὔτε
πρέπον νὰ μεταβληθῇ ἐν μιᾷ στιγμῇ. Ἀπολύτως ἰδεώδης
νομοθεσία, ἄνευ ὀρθῆς ἐκτιμήσεως τῶν κοινωνικῶν συνθη-
κῶν, θὰ ἔμενε πόσον ἀνεφάρμοστος, ὅσον καὶ ἡ ἰδεώδης
πολιτεία τοῦ Πλάτωνος. θὰ ἐναυάγει πρὸ τῆς πραγματι-
κότητος. Ἐπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ τὸ κατορθωτὸν καὶ ἐφαρ-
μόσιμον, διὰ τοῦτο ἐνίοτε αἱ καθ' ἑκάστον διατάξεις δὲν
ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὸ ὕψος τῆς ιδέας, χάριν αὐτῆς τῆς
ιδέας. Ἡ γυνὴ ἀπὸ δούλης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταστῇ
ἀμέσως ἰσότητος, ἔπρεπε νὰ διέλθῃ βαθμυδὸν καὶ κατ'
ὀλίγον τὰς ἐν τῷ μεταξύ βαθμίδας, ἡ δ' ἀνάγκη αὕτη
δὲν ἔληξεν ἔτι. Ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος ἐκηρύχθη θεω-
ρητικῶς, ἡ δὲ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ, χάριν αὐτῆς τῆς γυναι-
κὸς καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ, δὲν ἡδύνατο ἢ βαθμυδὸν
νὰ ἐπιβληθῇ. Ὁ σπόρος ἐρρίφθη, οἱ δὲ καρποὶ δρέπονται
ὀλίγον κατ' ὀλίγον, δι' ἐργασίας αἰώνων ὁλοκλήρων.

Ἡ γυνὴ ἔχρηζεν ἔτι χειραγωγίας καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα
τοῦτο δέον νὰ νοηθῶσι τὰ ρητὰ ἐκεῖνα τοῦ Εὐαγγελίου,
ἅτινα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται θέτοντα ἐν ἡσσοῖς μοῖραν
τὴν γυναῖκα. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο κηρύσσεται ἐν τῇ
Γραφῇ «κεφαλὴ γυναικὸς ὁ ἄνθρωπος, εἰς ὃν αὕτη δέον νὰ ὑ-
ποτάσσεται. Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ τιμᾷ τὸ ἀσθενέστερον
σκεῦος τὴν γυναῖκα» καὶ νὰ ἀγαπᾷ αὐτὴν ὡς ἑαυτὸν, ἀλλ'
ἄφ' ἑτέρου ἡ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. Ὡς ἐν παντὶ
συνδέσμῳ, οὕτω καὶ ἐν τῷ οἰκογενειακῷ, δέον χάριν τῆς
ἐνότητος καὶ τῆς ἁρμονίας νὰ ὑπάρχῃ κεφαλὴ τις διευθύ-
νουσα, συνιστῶν δ' ὁ Παῦλος ὑποταγὴν εἰς τὴν κεφαλὴν
ταύτην, δὲν ἐννοεῖ δουλικὴν τοιαύτην, ἀλλ' ὅλως ἐκουσίαν,
ἐπιβαλλομένην ἐκ κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἡθικῆν οὕτως εἰ-
πεῖν ὑποταγὴν, ἔχουσιν κατὰ τὸν αὐτὸν Παῦλον, ἀνάλογον
τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν Χριστόν, ἢ τὴν σχέ-
σιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν πατέρα. Τὸ «ὑποτάσσεσθε» εἶναι
ἐναντίον τοῦ στασιάζετε, καὶ συνιστῶν ὁ Παῦλος πρὸς τὰς
γυναῖκας νὰ μὴ διαφωνῶσι καὶ στασιάζωσι κατὰ τῶν συζύ-
γων αὐτῶν, προφανῶς δὲν διδάσκει τι ταπεινοῦν τὴν θέσιν
τῆς γυναικὸς. Ὅπως δὲ ἐν τῇ κατωτάτῃ θρησκευτικῇ βαθ-
μίδι ἀναγκαῖος παράγων εἶναι ὁ φόβος, «ἀρχὴ σοφίας φό-
βος Κυρίου», οὕτω καὶ ἐν τῇ οἰκογενειακῇ, ἀλλ' ὡς ἐν ἐκεί-
νῃ οὕτω καὶ παρὰ ταύτῃ ἰσχύει, ὁ εὐαγγελικὸς κανὼν ὅτι
«φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω
βάλλει τὸν φόβον», διότι, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσό-
στομος, «ἡ ἀγάπη συνδέει τὸν γάμον, οὐχὶ ὁ φόβος», διότι
ἐπιλέγει: «τῆς ἀγάπης οὔσης, πάντα ἔπεται τὰ ἄλλα» ἐκεί-
νου δὲ ὄντος (τοῦ φόβου) οὐ πάντως... οὕτω δύσκολον καὶ

χαλεπὸν ἢ ὁμόνοια, ὅταν μὴ τῇ τῆς τυραννίδος ἀγὰρ
συνδεδεμένοι· ὁ μέντοι φόβος οὐ πάντως τοῦτο κατορ-
τύνει.

Οὐδ' ἐξάγεται ὑποτίμησις τῆς γυναικὸς ἐκ τῆς
τήσεως τοῦ Παύλου ἵνα αἱ γυναῖκες προσεύχωνται ἐ-
κεκαλυμμένην τὴν κεφαλὴν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν
τῶν χρόνων ἐκείνων, καθ' ἣν ἦτο αἰσχος εἰς γυναῖκα
προσεύχηται ἀκάλυπτος. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ὅτι
χειραφετήσεως, δι' ἧς ἐζητεῖτο κατάργησις τοῦ ἐθίμου
ἔφερε ταραχὰς καὶ φιλονεικίας, ἃς ἐπιθυμῶν ν' ἀ-
πὸ τοῦ Παύλου συνιστᾷ τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὰ παραδεδομέ-
να.

Οὐδὲ δεικνύει ὑποτίμησιν τῆς γυναικὸς τὸ ὅτι
ἐπετρέπη εἰς αὐτὴν ἡ προφητεία, ἡ κατήχησις καὶ
ἰδίαν διδασκαλίαν, ὅμως τῇ ἀπηγορεύθῃ τὸ κήρυγμα
Ἐκκλησίας, διότι ἐὰν σήμερον θὰ προσέκρουε, κατὰ
τὴν ἡμέραν, εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν γυνὴ κηρύτ-
τος πόσω μᾶλλον θὰ συνέβαινε τοῦτο πρὸ δέκα ἐννεα-
αἰώνων, ἐν ᾗ ἐποχῇ διέβλεπον ἔτι εἰς τὴν γυναῖκα
τερόν τι ὄν. Ἀξίον μνείας εἶναι ὁ λόγος, ὃν ἀπὸ
Χρυστόστομος εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, λέγων: αἱ
οὐκ ἐπιτρέπω διδάσκειν· ἄλλον γὰρ πῶς τὸ γένος ἐστὶ
τοῦτο πάντοθεν αὐτὴν καταστέλλειν.

Ἀνακεφαλαιοῦντες λοιπὸν λέγομεν, ὅτι ἡ μὲν ἀ-
ισότητος τῶν δύο φύλων ἐκηρύχθη, ἡ δ' ἐφαρμογὴ τῆς
χῆς ἐπεδιώκετο βαθμυδὸν, ἄνευ βιαίων κοινωνικῶν ἐ-
πὶ πᾶν. Τὸ αὐτὸ ἄλλως τε σύστημα παρατηροῦμεν καὶ
δουλείας προκειμένου. Ἡ ἰσότης πάντων τῶν ἀν-
θρώπων συνεπήγετο καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ καταθλιπτικοῦ
τῆς δουλείας. Καὶ ὅμως ἡ κατάργησις αὕτη δὲν ἐπὶ
τοποιεῖται διὰ μιᾶς, ἀλλ' εἰς διάστημα αἰώνων ὅλον
διότι κοινωνικοὶ θεσμοὶ αἰώνων δὲν ἐξαλείφονται ἐν
μέρῃ. Αὐτὸς ὁ Παῦλος ὁ κηρύττων οὐκ ἐνὶ δούλῳ
ἐλεύθερος, ὁ συνιστῶν εἰς τὸν Φιλήμονα νὰ δεχθῇ τὸν
δοῦλον Ὀνήσιμον «οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς
ἀδελφὸν ἀγαπητόν», κηρύσσει ἄφ' ἑτέρου, ἐφ' ὅσον ὁ
θεσμός: «οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ
μετὰ φόβου καὶ τρόμου» καὶ «ἄσσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν
τοῦς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν,
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται
ἐκ τῶν χωρίων τούτων δὲν δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ
Παῦλος εἶναι ὑπέρμαχος τοῦ θεσμοῦ τῆς δουλείας, οὐ
ἐκ τῶν ἀνωτέρω χωρίων περὶ γυναικὸς, τῶν ὑπαγορευ-
τικῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, δὲν δύναται τις νὰ συμ-
ποτίμησιν αὐτῆς.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τί ἔγραψαν οἱ ξένοι.

«Ὁ Ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς δὲν εἶναι μία ἀσφα-
λάπη. Εἶναι πάθος ἰσχυρόν. Καὶ ἔχει τὰς ἀφελεῖς δι-
λήσεις, τὰς ἀδιαλλάκτους ὁρμὰς καὶ ὑπερόχους αἰ-
σθητικὰς μεγάλων παθῶν. Δὲν εἶναι μόνον προσήλωσις εἰς
τὸν ἑαυτοῦ, εἶναι ἀληθὴς λατρεία πρὸς τὴν Ἑθνικὴν
Γοῦλ. Ἐμμανουὴλ»

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Α. Κ. Ἀργυροστόλιον, Α. Τ. Δ. ἡ ξοῦ ρι ο ν.
Ὁ ρ μ ο ν Ἀ γ. Κ. Α. Π. Σ τ ὀ μ ι ο ν. Ἡρξάτο ἀ-
— Ν. Μ. Κ ά ῖ ρ ο ν. Ἐπιδουκίμαζομεν πληρέστατα τὰ
μῶν, πρὸ πολλοῦ μάλιστα, ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως
Α. Π., Μ. Δ. Σ τ ὀ μ ι ο ν. Σειραὶ ἐστάλησαν.— Σ. Ν. Π.
π ο λ ι ν. Ἡρξάτο ἀποστολὴ. Γράφομεν.— Σ. ΙΑ. Μ. Ὁ
σ ι ο ν. Μ. Χ. Λ ῆ μ ε σ ὀ ν. Ἐγένετο κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν
— Γ. Ν. Β. Ε ν τ α ῦ θ α. Δύνασθε νὰ λαμβάνητε τὰ
τοῦ γραφείου. Ο. Δ. Ἀ δ ρ ι α ν ο ῦ π ο λ ι ν. Ὁ ἄπα-
βραδύτερον διὰ ν' ἀπαντήσωμεν καλύτερον.